

Monsiňor, prelát, protonotář - čestné tituly udělované papežem. Titul monsiňor je někdy přímo spojen s určitou službou.

(Tyto služby však nepostupují automaticky za sebou jako hodnosti v armádě. Např. farář se může stát diecézním biskupem, aniž by musel být děkanem.)

Jáhen je pomocník biskupa nebo kněze. Jeho posláním je především hlásání Božího slova. Může křtít a asistovat při uzavírání církevního manželství. Může se věnovat různým charitativním a pastoračním činnostem. Kandidát, který se připravuje ke kněžství, může být vysvěcen na jáhna po dovršení 23 let. Kandidát trvalého jáhenství ve věku 25 let, ženatý muž ve věku 35 let a s písemným souhlasem manželky. Kandidát kněžství pak vykonává obvykle roční jáhenskou službu v některé farnosti.

Po vysvěcení na kněze je přidělen do některé farnosti jako **kaplan**. Ten je podřízen faráři a pomáhá mu v jeho pastorační službě. Zároveň získává zkušenosti pro samostatné působení.

Na první samostatné místo bývá jmenován jako **administrátor**. Administrátor je v úzkém smyslu dočasný správce farnosti do jmenování faráře. Avšak v praxi se rozdíl většinou nepozná, protože administrátor je jmenován s právy i povinnostmi faráře.

Farářem bývá jmenován po pětileté formaci, kdy se zúčastňuje různých přednášek, a po složení farářských zkoušek. Farář je zodpovědný diecéznímu biskupovi za správu farnosti (případně farností). Mezi jeho úkoly patří mimo jiné vzdělávání věřících ve víře, hlásání Božího slova, slavení bohoslužeb, udělování svátostí a příprava na ně, správa majetku farnosti a vedení farní kanceláře. Neodmyslitelnou součástí života je modlitba za svěřené duše a vlastní vzdělávání.

Děkan má za úkol podporovat a dohlížet na pastorační činnost i na technické a úřední záležitosti ve svěřeném děkanátu. Má za úkol provádět vizitace farností a o výsledku podávat zprávu na biskupství. Je jmenován na dobu určitou. Pak může být jmenován znovu nebo je jmenován někdo jiný.

Kaplanem se také nazývá kněz, kterému je svěřena pastorační péče o některé společenství nebo zvláštní skupinu křesťanů (např. vojenský kaplan, kaplan v nemocnici, ve věznici apod).

Kanovníci jsou kněží, kteří tvoří společenství tzv. kapitulu. Přísluší jim konat slavnostnější bohoslužby v katedrálním nebo kolegiálním kostele (v Olomoucké arcidiecézi v katedrále sv. Václava v Olomouci a v kolegiálním kostele sv. Mořice v Kroměříži). Kromě toho plní některé další úkoly vyplývající z církevního práva nebo z pověření diecézního biskupa.

Generální vikář je zástupce diecézního biskupa. Má stejné pravomoci, které však vykonává v souladu s biskupem. Může to být kněz nebo biskup.

Pomocný (světící) biskup pomáhá diecéznímu biskupovi při řízení diecéze a zastupuje ho tam, kde je třeba.

Diecézní (sídelní) biskup nese veškerou zodpovědnost za svěřenou diecézi. Mimo jiné vykonává pastorační službu a povzbuzuje k různým pastoračním aktivitám. Chrání neporušenost a jednotu víry. Má starost o kněze a nová kněžská a řeholní povolání. Vykonává záko-

nodárnou moc. Je povinen každých pět let podat papeži zprávu o stavu své diecéze.

Kardinálové jsou biskupové, kteří tvoří zvláštní sbor, kterému přísluší volba papeže. Také pomáhají papeži jako sbor, když jsou svoláni k projednání závažnějších otázek, anebo jako jednotlivci tím, že zastávají různé úřady a tak poskytují pomoc především v jeho každodenní péči o celou církev.

Papež je biskup římské církve, je hlavou sboru biskupů, zástupcem Krista a pastýřem celé církve zde na zemi. Má nejvyšší, plnou a všeobecnou moc v církvi.

Duchovní mimo to vykonávají ještě jiné úkoly. Zastávají některé úřady na biskupství, vyučují jako profesori na teologické fakultě, jsou představenými v kněžském semináři atd.

Obvyklý způsob cesty ke kněžství v naší olomoucké arcidiecézi je tento. Když nějaký muž pocítí touhu stát se knězem, má se hlásit u svého faráře. Ten ho představí biskupovi a když se zdá kandidát vhodný, je přijat do teologického konviktu. Tam má možnost lépe zvážit za pomoci představených své rozhodnutí. Po roce dělá přijímací zkoušky na teologickou fakultu. Ta zajišťuje teologické vzdělání. Současně bydlí v kněžském semináři, kde probíhá duchovní příprava. Je tam stanoven určitý řád, poskytováno duchovní vedení a další pomoc pro zrání povolání. Po ukončení pětiletého teologického studia a formaci v semináři může být kandidát vysvěcen na jáhna a nastoupit duchovní službu.

Příprava na kněžství však začíná většinou mnohem dříve. I když Bůh má různé originální způsoby, jak volá lidi do své služby, přece zaleží často na tom, v jakém prostředí člověk vyrůstá a jak žijí lidé kolem něho. Pokud vidí ve svém okolí upřímnou touhu po Bohu, má nepochybně lepší předpoklady kladně odpovědět na volání ke kněžství, když je uslyší. A jak to bývá i u jiných činností nebo povolání, nestačí začít, ale je třeba vytrvat. Sílu k obojímu můžeme získat v modlitbě, ale můžeme ji také v modlitbě jiným vyprosít. Modleme se tedy společně za jáhny, kněze, biskupy a za ty, které Bůh volá, aby odpověděli na Boží volání svým životem.

JEŽÍŠI, DEJ NÁM PASTÝŘE PODLE SVÉHO SRDCE!
SVATÝ JENE MARIA VIANNEYI, ORODUJ ZA NÁS!

SVÁTOST KNĚŽSTVÍ

zpracoval P. Karel Janečka

Kněžství je svátost, skrze kterou pokračuje v církvi nadále až do konce časů poslání, které Kristus svěřil svým apoštolům. Je to tedy svátost apoštolské služby. Má tři stupně: biskupství, kněžství, jáhenství.

Už ve Starém zákoně si Bůh vyvolil kmen Levi pro liturgickou službu. Levité se stali zástupci lidí před Bohem, aby přinášeli dary a oběti za hříchy. Měli tak obnovovat společenství s Bohem prostřednictvím obětí a modlitby.

Tento **úkol posvěcovat** mají biskupové a kněží i dnes. Uskutečňuje se především slavením eucharistie – mše svaté, která je středem života církve. Dále posvěcují církev modlitbou, prací, službou slova, udílením svátostí a vlastním příkladem.

Důležitým je i **úkol vyučovat**. Jde především o hlásání Božího slova. Zvěstovat to, co nás učil Ježíš, pomáhat to lidem pochopit a přijat do života.

Třetí **úkol** je **řídít** místní společenství církve. Každý biskup řídí svou diecézi nejen příkladem a radou, ale má také autoritu a moc rozhodovat a různé věci nařizovat.

Biskupové jsou nástupci apoštolů. Oni mají plnost kněžství. Kněží a jáhnové jsou jejich pomocníky. Kněží jsou také zástupci biskupa v jednotlivých farnostech. Vykonávají svou službu ve spojení s ním. Žádný duchovní nemůže být „na volné noze“, je vždy začleněn do některé diecéze a podřízen biskupovi. (Nebo do nějakého řádu a podřízen svému představenému apod.)

Tyto poznámky však nemohou řešit všechny detaily a výjimky, pro jednoduchost neřeší řeholníky a různé společnosti zasvěceného života. Chtějí ukázat základní uspořádání diecézního duchovenstva a jeho místo v církvi.